

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravništvo in ekspedicijski
„Katol. Tiskarna“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedej in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 2.

V Ljubljani, v petek 3. januarija 1896.

Letnik XXIV.

Deželni zbor Kranjski.

Današnja seja deželnega zbora je bila zelo vzburljiva. Pri tretji točki dnevnega reda o poročilu deželnega odbora o novih splošnih volitvah se je vnela huda debata, katero so sprožili narodni naprednjaki, da si olajšajo svoje srce vsled poraza pri volitvah v kmetskih občinah. Razgovor je pričel posl. Krsnik. Dejal je, da je treba nekatere znake zadnjih deželnozborskih volitev na steno pribiti ad perpetuum rei memoriam. Treba označiti ono višjo moč, katera od katoliškega shoda sem skrivaj vodi niti klerikalne politike na Kranjskem. Ljubljanski škof in dr. Mahnič, s tem se je napravil širok propad. Očital je naši stranki, da je bila agitacija strastna, brezmejna, in brezozirna. Omenjal je tudi govora deželnega glavarja, češ da je snubil glavar nemške veleposestnike za zvezo s klerikalci. Označil je dvojno smer v zadnji agitaciji, in rekel je, da se je klerikalna stranka borila za nadvlado in za R. Katolika.

Poslanec Klun je odgovarjal, da ni menil, da se bo razvnela taka debata pri tej točki, ker ni bilo nobenega ugovora proti deželnozborskim volitvam. Tembolj čudno se mu zdi, da te stvari na dan spravlja narodno-napredna stranka, ker bi se njej mogle očitati razne stvari glede agitacije, ki bi jej gotovo ne bile v čast. Naprednjaki naj bi se bili vdeležili kat. shoda, tam bi bil dogovor mogoč. Očitani, s katerimi se vsako leto obsipa prevz. knezoškofa, so tako nesramna, da ni vredno odgovarjati nanje. Omeni le toliko, da smemo pač ponosni in hvaležni biti, da imamo tako delavnega in zaslužnega višjega pastirja. Glede njegovega postopanja pri deželno-zborskih volitvah je škof storil le svojo dolžnost, ki obstoji in političis v tem, da načrta načela in pota, po kateri je hoditi katoličanom v škofiji tudi v političnem življenju. Nadalje je povdarjal velike zasluge slovenske duhovščine na Kranjskem v političnem življenju ter povdaril, da

je narodno-napredna stranka sama odgnala od sebe duhovne, s psovkami.

Poslanec Hribar je obširno govoril ter pobral iz slovenskih listov razna neresnična očitani, češ, da je naša stranka proti družbi sv. Cirila in Metoda, spodtkal se je nad besedami deželnega glavarja o mirnem delovanju v deželni zbornici, dokazujoč po svoje, odkod razpor mej Slovenci, omenjal shoda v Starem Trgu, očital duhovnom, da so streberji, da imajo časa malo manj kakor 24 ur. Konečno opozarja na nevarnosti, ki preté človeštvu po socializmu ter očita naši stranki, da tudi ona v enakem smislu, kakor socialisti, hujska proti imovitim.

Za Hribarjem se je oglasil dr. Zitnik, katerega je poslanec Hribar napadal v svojem govoru, ter odločno zavračal trditve Hribarja, kakor da bi on in njegova stranka hujskala proti narodnim naprednjakom. Govornik je povsod nastopal stvarno in kar je na shodih govoril, tega se ne boji spričati tudi v zbornici. Na to podrobno polemizuje proti posameznim trditvam govornikovim ter izjavlja, da treba vse drugačnega postopanja od narodno-napredne stranke, ako hočemo, da dosežemo složno delovanje.

Ker se je dr. Tavčar, ki se je oglasil kot nadaljni govornik, odpovedal besedi, prišel je na vrsto poslanec Kalan, ki je najprej izrazil svoje obžalovanje, da se pere to umazano perilo tu v zbornici v veselje nemških nasprotnikov in v kvar ugleda slovenskega naroda, namestu da bi se pričelo z resnim delom, za kar so poslali volilci poslance v deželni zbor.

Potem obširno polemizuje proti poslanecu Krsniku, ki se more glede brezmejnosti in brezozirnosti vršeti se pri deželnozborski agitaciji najmanj pritoževati nad tem, kajti on je v tem oziru storil toliko, da več ni mogel storiti. Proti trditvam poslanca Hribarja pojasni govornik dogodka pri shodu v

Starem Trgu, podrobno našteva razne slučaje, ki kažejo, kakšna je bila agitacija nasprotne stranke, pojasni svoje stališče glede bolnišnice, gledališča in drugih očitani nasproti naši stranki.

Sedaj se je oglasil dr. Tavčar, ki je po svoji navadi napadal škofa, duhovne in očital naši stranki glede agitacije vse mogoče in nemogoče. — Nato je bila glavna razprava sklenjena in sledilo je več dejanskih popravkov posl. Hribarja glede shoda v Starem Trgu, posl. Krsnika glede shoda v Domžalah in posl. Schafferja.

V posebni razpravi se nato potrdijo volitve vseh deželnozborskih poslancev.

Pri 4. točki je o poročilu finančnega odseka o poročilu dež. odbora, s katerim se predlaga računski sklep garancijskega zaklada dolenskih železnic, predlagal poslanec Hribar, naj se že letos v proračun vstavi 20.000 gld. za vrhniško železnico. Poslanec Klun povdarja, da je teh 20.000 gld. dež. zbor že dovolil in da jih dežela dá, kedar bo to potrebno, ne bo jih pa potrebovala letos. — Za ta slučaj pa predlaga posl. Klun posebno resolucijo.

Po poročilu poslanca Luckmanna je bil vsprejet predlog finančnega odseka.

Obširneje o tej seji prihodnjič.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. januarija.

Štajerski lovski zakon. Kakor se iz Gradca poroča, je izdelal štajerski deželni odbor predlogo, po kateri se bistveno spremeni dosednji lovski zakon. Predloga namreč določuje, da se smejo streljati zajci v onih okrajih, v katerih se prebivalstvo izključno peča z vinorejo, in teh je 23, skozi celo leto in se s tem torej razveljavi ona določba, ki prepove streljanje zajcev v nekaterih mesecih. V onih občinah pa, koder je vsaj pet odstotkov obdelane zemlje odločene za vinograde, sme občinski odbor

LISTEK

Kaj povzroči Sever...

Ruski spisal Barančević. — Preložil Jeronim Anonim.
(Dalje.)

Dečko odhiti z dvorišča in začne zopet letati okolo hiše. Potem pogleduje zaporedoma zdaj skozi to, zatem skozi ono okno ter naleti na veliko sobano, z bogatimi, temnimi zavesami, težkimi stolmi, veliko pisalno mizo in raznimi hrastovimi omarami, v katerih se vidijo skozi šipe debele z zlatom vezane knjige. V tej sobi najde slednjič človeka — bil je gospodar. Mož sedi pri pisalni mizi in urejuje račune. Ko ga Sever zapazi, izprevidi, da na tem človeku nima kaj zmrziti, ker je na njem itak vse hladno! Uklonjen je in osivel, to kaže, da ni več mlad. Hladne sive oči mu gledajo v svet brez čustva; tanke, ledene, povišane ustnice pozabile so že davno na vsaki nasmehljaj, a koščeni prsti prebirajo mirno mej računi in listi debele knjige. Toda Sever vendar ne izgubi upanja, da tudi temu odreveneležu našene mraza v kosti. Zato pogleduje na vse strani in naposled opazi, kako veselo gori ogenj v železni peči v sobi.

„Izvrstno!“ misli dečko, „popel se bom na

streho in začel na vso moč pihati v dimnik, da mu tako našenem mraza v sobo in starca malo ohladim!“ Kar misli, tudi stori. — Dečko se požene na streho in začne na vso moč pihati v dimnik. Toda čim hujsje je pihal Sever, tembolj se je razgorevalo ogelje v peči, tem toplejše je bilo v sobi. . . . Toplota ugaja starcu; hoteč se ogreti in nekoliko odpočiti, primakne stol k peči, nameče vanjo goriva, vsede se kar najpripravnije, zatisne oči in začne po malem dremati. . . .

V sladkem polsnu začuje starec čudne reči:

„U-u-u! Da vsaj zmrzneš tu-u-u!“

Tako je godel v dimniku Sever.

„Ni res, ne verjemi, mi te varujemo,“ tešilo je starca ogelje.

„U-u-u! Čemu živiš na svetu-u-u? Kaj te je treba? Komu bi bilo žal, ko bi te ne bilo? Komu si storil kaj dobrega, si mar kdaj koga nasitil, sprejel pod svojo streho, ogrel ga? — Nikdar. — Vse življenje si mislil le na-se, trudil se samo za-se, zbiral si le denar na denar. . . . Z denarjem si kupil ženo, katera te ni ljubila, a te tudi sedaj ne ljubi, ker si jej uničil mladost. . . . Kaj ne, da te ne ljubi? Kaj ne?“

„Res je,“ pošepče dremajoči bogataš, „ona me ne ljubi. Najprej se mi je vstavljala, borila se proti

meni, a slednjič se mi je vendar pokorila, kakor se mi pokori vse, ker sem bogat!“

„Kaj tisto!“ godel je Sever dalje; „kadar umrješ, ne vzameš seboj ničesar.“

„Toda jaz sem srečen,“ poskuša odgovoriti bogataš.

„Srečen? Ne lažaj! More li biti srečen oni, ki živi vedno le sam zase? Zato je goljufiv prijatelj kakor so goljufivi tudi oni plačani ljudje, s katerimi si se obdal, katerim je toliko do tebe, kolikor tebi do njih! Glej, nocoj se zberó pri tebi, da te počasté. . . . Naj jim pa kedo prej pové, da si pred jedno uro umrl, nobenega bi ne bilo blizu, vsi bi se razšli. Žena in služničad bi ne čutila več nad seboj tvoje težke roke, a ti bi ležal na mrtvaškem odru sam, zapuščen, brez vsakogar. A jaz bi ti zmrzoval ude, kakor ti jih zmrzavam tudi sedaj!“

Ogenj v peči je pojema. Dogorelo ogelje je podleglo Severju; njegov hladni dih je prodiral skozi dimnik do bolnih nog bogataševih.

Gospodar se vzbudi iz sna in začne z lopatico metati gorivo v peč. Veselo zaplapola modrorudeči plamen in vnovič zapraskeče ogenj.

Naslonivši glavo na svojo suho, koščeno roko, strmi bogataš temno v ogelje, poslušajoč prasketanje odskakujočih delcev.

(Dalje sledi.)

proglasiti zajca škodljivim, ako dobi za to dvetretjinsko večino in ima v tem slučaju vsak posestnik na svojem svetu pravico, pokončavati nadležno žival.

Banffyjev govor v liberalnem klubu.

Dne prvega t. m. so se sešli člani liberalne ogerske stranke k skupni seji, pri kateri so nad vse povelečevali ministerskega predsednika barona Banffyja. Ko je ta videl, da je dokončan slavospev, je čutil potrebo, da tudi on spregovori nekaj neslanih slavospevov na liberalno stranko. Najpreje se je zahvalil za izražena mu novoletna voščila in prosil stranko, naj ga še nadalje podpira. Potem je pa nadaljeval: „Liberalna stranka je v 20 letih svojega obstoja v jako neugodnih razmerah dovršila težavne naloge. Najtežja je bila brezdvomno cerkveno-politična akcija, katera mora sedaj preiti v narodovo kri, ne da bi se s tem žalil verski čut in osebne koristi. Potrebno je, da pride narod do prepričanja, da so bili ti zakoni potrebni za narodni obstoj, za razvoj in za liberalni napredek dežele. Dalje je pa tudi potreba, da se onemogoči vsako, bodisi javno, bodisi tajno strankarstvo, katero podpirajo oni, ki hočejo dokazati, da gore za interese Ogerske. Izmej nalog, katere čakajo nadaljne rešitve, je v prvi vrsti preosnova uprave, ki mora varovati narodni značaj ogerske države in krepiti njeno jedinstvo. Predvsem pa je treba dognati pogodbo z Avstrijo, ki je brez dvoma najvažnejša. Istodobno obhajamo pa tudi slavnost tisočletnice in tedaj moramo vsi, katerim je pri sreči blagor domovine, odstraniti vsa nasprotja in vse osebnosti, da bomo mogli složno obhajati veselo slavnost. Z veseljem se bomo posluževal vseh pravic, ki so mi na razpolago, da bode mogoče obhajati tisočletno slavnost v miru in slogi. Akoravno se moramo v prvi vrsti ozirati na rešitev pogodbenega vprašanja, ki je velike politične važnosti tudi za Ogersko, moramo vendar gledati na to, da se s tem ne škoduje poljedelstvu in gospodarstvu. Takoj po rešitvi proračuna želi vlada predložiti načrt zakona o upravni sodni oblasti in o kurijalni sodni oblasti v volitvenih zadevah, da se s tem zagotovi veljavnost volitev, kar bode mnogo pripomoglo v pomirjenju razburjenih duhov, akoravno jaz nikakor ne verjamem, da bi bili opravičeni vsi napadi glede volitev“. Konečno izraža željo, da bi se posvetovanja o obnovitvi pogodbe dovršila še v letošnjem zasedanju in prosi v tem oziru vsestranske podpore v blagor domovine. — Kako lepe besede, a kako žalostna dejanja.

Madridske občinske zadeve. Pred nekaj tedni pričeta prva preiskava proti bivšim in nekaterim sedanjim mestnim odbornikom je prišla sedaj pred državno preiskovalno sodišče. Preiskovalni sodnik je izjavil, da je pričel tožbo proti devetim sedanjim in trem bivšim mestnim odbornikom in sicer radi ponevornjenja. Mej zatoženci se nahaja v prvi vrsti bivši župan in pred kratkim odstopivši naučni minister Bosch. Preiskava bode vsekako zelo zanimiva, ker se bodo pritegnili preiskavi še mnogi drugi nekdanji in sedanji občinski upravniki.

Turške notranje razmere. V zadnjem času dohajajo iz Carigrada jako čudna poročila, ki kažejo, kakošen nered vlada v notranji upravi sami. Po brzojavnem poročilu „Reuters Office“, katero smo priobčili v zadnjem listu, je prišla carigrajska policija več Mohamedanov, mej njimi več ministerijalnih uradnikov in častnikov. General Izets-paša je prognan v Mossul in gledé majorja Aziz-Beya se je odredila vojaško-sodnijska preiskava. Na enak način se postopa z mnogimi odličnimi Turki. Za vzrok se navaja dejstvo, da so vsi ti državniki pripadali tajnemu odboru. To je prvi slučaj, v katerem se uradno potrjuje, da se je v Carigradu res osnoval tajni odbor, kateremu pripadajo višji vladni krogi, ki niso zadovoljni s sedanjim slabim gospodarstvom in zahtevajo temeljitih izprememb. Turška vlada se pa zelo moti, ako meni, da bode s prognanstvom in sodnijskimi preiskavami udušila upornega duha, ki vlada med mohamed. prebivalstvom. Velepomenljivo pa je, da se je pojavila občna nezadovoljnost mej onimi, na katere se je dosedaj vlada najbolj naslanjala, in poslednji čas bi bil, da sultan resno prične akcijo, kakoršna je prepotrebna v takih žalostnih razmerah. Razni angleški listi so zopet jeli donášati obširneje članke o dogodkih v Turčiji ter z nova pozivljajo vlado, naj se ne da voditi za nos in naj energično nadaljuje svoje delo. Sultana in njegovo vlado napadajo omenjeni listi tako ostro, kakor še nikdar popreje.

Kriza v Transvaalu. Iz Londona se poroča, da se pečajo vsi politični krogi z zadnjimi do-

godki v Praetoriji. Središče splošnega upora je, kakor smo že zadnjič poročali, Ivanov Grad. V odtotnih zlatih rudnikih se je delo popolno ustavilo, rudarji se oborožujejo, ženske in otroci pa trumoma odhajajo iz mesta. Uporniki prirejajo mnogovrstne shode, na katerih se posvetujejo o nadaljnih korakih. Domačim upornikom se je pridružilo tudi več inozemcev, le Amerikanci in Nemci stojé na strani angleške vlade. Predsednik republike, Krüger, je izjavil nasproti nekemu dopisniku, da obžaluje sedanjí položaj v Ivanovem Gradu, da pa sedanje postopanje Anglije nikakor ni umestno za pomirjenje. Vlada bode skušala z vsemi sredstvi pomirljivo vplivati na razburjene duhove, toda ne ustraši se tudi najhujega upora.

Na Kubi so se v zadnjih dneh razmere ugodneje spremenile za Španjce. Po uradnem poročilu neprestano zasledujeta vstaške čete generala Valdes in Navarro. V zadnjih dneh je bilo več novih bojov, ki so se ugodno vršili za španske vojake. Vstaši so izgubili v teh bojih blizu 1600 mož. Poročilo, da so se umaknili vsi ustaši iz pokrajine Matanzas, se uradno potrjuje. Zadnji čas je že, da se spremene razmere, kajti državna blagajna je že zdavna izdala veliko večje svote, kakoršne so bile vstavljene v proračun.

Družba sv. Mohora v ljubljanski škofiji leta 1895.

(Dalje.)

Podnormalno število.

St.	Fare	leta 1895	1894
		%	%
154. Hotedersica		5.2	5.8
155. Podkraj		5.2	4.7
156. Senčur pri Kranju		5.2	4.6
157. Vranja peč		5.2	4.9
158. Ribnica		5.1	3.4
159. Vrhpolje pri Vipavi		5.1	5.4
160. Begunje na Gorenjskem		5.0	4.6
161. Cirknica		5.0	4.5
162. Duplje		5.0	4.7
163. Logatec		5.0	4.5
164. Peče		5.0	4.5
165. Tržič		5.0	4.7
166. Bela cerkev		4.9	5.2
167. Col		4.9	4.7
168. St. Jur pri Smarji		4.9	4.8
169. Polšnik		4.9	4.8
170. Suhorija		4.9	4.9
171. Smarije		4.9	4.5
172. Gornji Tuhinj		4.9	5.0
173. Spodnji Tuhinj		4.9	4.6
174. Zatičina		4.9	4.5
175. Čatež		4.8	3.4
176. Gojzd		4.8	2.9
177. Vrabče		4.8	3.5
178. Goče		4.7	4.0
179. St. Jur pod Kumom		4.7	4.5
180. St. Lorenc		4.7	4.5
181. Predoslje		4.7	5.0
182. Vrhpolje pri Moravčah		4.7	3.9
183. Ubeljsko		4.6	5.3
184. Ljubno		4.5	4.0
185. Loški potok		4.5	3.1
186. Sv. Peter v Ljubljani		4.5	4.2
187. Moravče		4.5	4.5
188. Radovica		4.5	5.3
189. Bučka		4.4	3.0
190. Brezovica		4.4	3.9
191. Dole pri Litiji		4.4	4.0
192. Studeno		4.4	4.2
193. Grahovo		4.3	2.6
194. Planina pri Cirknici		4.3	4.0
195. Prežganje		4.3	4.0
196. Radeče pri Zid. mostu		4.3	3.7
197. Stari trg pri Ložu		4.3	3.5
198. Dobrniče		4.2	4.6
199. Sv. Duh		4.2	4.2
200. Ig		4.2	2.2
201. Ihan		4.2	4.3
202. Kresnice		4.2	3.2
203. Mengeš		4.2	3.3
204. Bloke		4.1	4.5
205. Čatež pri Leskovcu		4.1	3.6
206. Golo		4.1	5.7
207. Sv. Helena		4.1	3.0
208. St. Janž		4.1	3.5
209. Mirna peč		4.1	4.0
210. Dolenja vas		4.0	3.1
211. Janče		4.0	3.3

212. Rob	4.0	2.8
213. Sava	4.0	3.7
214. Smartno pri Litiji	4.0	3.9
215. Ustje	4.0	6.0
216. Adlešiči	3.9	4.3
217. Hrenovice	3.9	4.1
218. Sv. Križ pri Litiji	3.9	3.6
219. Nevlje	3.8	4.0
220. Zužemberk	3.8	3.7
221. Ambrus	3.7	3.0
222. Kostanjevica	3.7	3.0
223. Unec	3.7	3.2
224. Špitališč	3.7	2.5
225. Sv. Trojica pri Cirknici	3.7	3.6
226. Erzelj	3.6	5.5
227. St. Jernej	3.6	3.0
228. Polhov gradec	3.6	3.7
229. Vače	3.6	3.3
230. Zagorje pri Savi	3.6	3.2
231. Brusnice	3.5	3.0
232. Cerklje na Gorenjskem	3.5	3.5
233. Dolina	3.5	3.5
234. Krašnja	3.5	3.2
235. Št. Peter pri Novem mestu	3.5	2.8
236. Stranje	3.5	3.0
237. Smarjeta	3.5	2.9
238. Sv. Trojica pri Mokronogu	3.5	4.2
239. Sv. Jakob pri Savi	3.4	3.8
240. Stopiče	3.4	2.7
241. Mirna	3.3	3.7
242. Mokronog	3.3	2.6
243. Preč na	3.3	3.0
244. Vrh pri Idriji	3.3	3.3
245. Metlika	3.2	3.2

(Dalje sledi.)

Dnevne novice.

Ljubljani, 3. januarja.

(Foersterjev koncert.) V soboto, dne 4. januarja 1896 zvečer ob polu 8 uri v veliki dvorani filharmoničnega društva koncert virtuozna glasovira Antona Foersterja. — Vspored: 1. Schumann: Carnaval, op. 9. Prémabule — Pierrot — Arlequin — Valse noble — Eusebius — Florestan — Coquette — Réplique — Papillons — Lettres dansantes — Chiarina — Chopin — Estrella — Reconnaissance — Pantalon et Colombine — Valse Allemand — Paganini — Aveu — Promenade — Pause — Marche des Davidsbündler contre les Philistins. 2. Brahms: Rapsodija (G-moll), op. 79. Chopin: Berceuse, op. 57. Vogrich: Staccato - Caprice. Weber-Tausig: Poziv na ples. 3. Liszt: Sonette de Petrarca št. 104. Liszt-Foerster: Ogerska rapsodija. — Koncertni glasovir: Bösendorfer. — Cena prostorom: V I. do III. vrste po 2 gld., v IV. do VIII. vrste po 1 gld. 50 kr., v IX. do XII. vrste po 1 gld. Vstopnice za stojišča v parterji in na galeriji po 60 kr. Dijaške vstopnice po 30 kr. — Prodaja vstopnic pri gosp. Karol Tillu, Kongresni trg, barska št. 2 in na večer koncerta pri blagajnici.

(Prof. A. Müllner na Reki.) Reški naravoznanski klub je povabil g. kustosa ljubljanskega muzeja prof. A. Müllnerja, naj pride predavati na Reko. Povod temu so bile razne arheološko znamenite izkopine, ki jih je našel g. Belar na Velem Vrhju poleg Reke. Reški listi brez izjeme zahvaljujejo g. profesorja in obsipljejo s hvalo njegovo znanje, ki je je pokazal s svojim predavanjem pred mnogobrojno zbranim reškim izobraženstvom. Kečor se hoče natančneje poučiti o tem predavanju, naj prebere zadnje število „Argo“, ki jo izdaja in urejuje imenovani prof. Müllner. Nas le veseli, da so Rečani s takim priznanjem vsprejeli našega rojaka. Za vzgled navajamo iz poročila reškega dnevnika „La Bilancia“ te-le besede: „Mnogobrojnega in izobraženega poslušalstva pričakovanje ni bilo goljufano. Znameniti arheolog je bil oborožen z vsemi bogatimi in primernimi razkazovalnimi arheološkimi stvarmi, s topografskimi kartami in risarijami, z načrti in fotografijami, ki so bili kot navlašč za to, da je bilo predavanje čim najbolj umljivo; umeval je na kratek in lahek način uvesti poslušalce v življenje najstarejših Rečanov in njihovih okoličinov. Če temu pridenemo obširno arheološko znanje, zgovorno, živo in krepko besedo z leskečo obliko in slog, potem se lahko sodi, kako velik duševni užitek so imeli poslušalci od tega.“ Danes ima g. profesor drugo predavanje.

(Iz Brezovice pri Ljubljani.) „Z združenimi močmi!“ To znamenito geslo našega svetlega vladarja se j oživilo tudi v naši kmetski fari. Do-

sedaj še v tej fari nismo imeli nikakega društva. Zdaj smo vendar le ustanovili podružnico c. kr. kmetijske družbe. Na povabilo našega č. g. župnika Hočevarja se nas je dne 29. decembra vlaškega leta našlo polna šolska soba možakov kmetovalcev, katerim je ravnatelj c. kr. kmetijske družbe gosp. G. Pirc, v poldrugo uro trajajočem predavanju razkrival kmetijskega stanu rane, ter nam kazal na sredstva, s katerimi edino še se je mogoče opomoči kmetijskemu stanu. Po končnem predavanju, ker nas je bilo udov več kot zadosti za ustanovitev podružnice, smo podružnico ustanovili. — Bog dal obilega sadu!

(Prihodnja seja dež. zbora Kranjskega) se bo vršila jutri. Nadaljeval se bo nerešeni dnevni red današnje seje.

(„Delavec“) seveda še ne miruje glede na tobačne delavce. Druge stvari je ta socijalno-demokratski lažnjivček mirno vteknil v žep, a že v drugo ponavlja te-le besede: „V prilogi 280 k stenografičnemu zapisniku ni ničesar drugega tiskano, nego suhi proračun stroškov za prihodnje leto.“ In celo samostojno pristavlja, naj piše tisti na Dunaj, kedor ne verjame. — Predznanost „Delavčeva“ je vendar od sile, kedar se gre proti „modrim maziljencem“ in „plačanim in maziljenim dopisnikom“, kakor nas blagohotno imenuje. Pred seboj imamo imenovanu prilogo, ki ima naslov: X. Ministerium der Finanzen. Indirecte Abgaben. — Tabak. Na str. 8. te priloge so tiskane besede poročevalca posl. Kluna, kakor smo jih navedli dne 7. decemb.) in na str. 11. je podpisan „Klun, Berichterstatter.“ Če še pristavimo, da besedij, ki jih podtika „Delavec“ po „Arbeiterzeitung“ kanoniku Klunu, nismo našli niti v „N. Fr. Presse“, niti v „Vaterlandu“, niti v „Reichspost“, niti v uradni „Abendpost“, niti v „Politik“, potem menimo, da je vsakemu poštenjaku jasno, s kakšnim orožjem se bojuje socijalna demokracija. — V obrekovanju pogum, v laži stanovitnost“ ji je geslo!

(Imenovanja.) Predsedništvo c. kr. finančne direkcije za Kranjsko je imenovalo Jan. Kováč računskim revidentom v devetem, Bertram Göt z računskim oficijalom v desetem in Jos. Juh računskim asistentom v najstnem plačilnem razredu. — Deželni predsednik je imenoval Ludovika Bauer okrajnim tajnikom v Kočevju. Okrajni tajnik Ferd. Leske pa je iz Kočevja premeščen k deželni vladi.

(Nagla smrt.) V Podnartu je 29. pret. meseca nagloma pred gostilno umrl Jakob Kleinlercher, potovalni agent iz Št. Jakoba pri Lienzu.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 22. do 28. dec je bilo novorojenih 10, umrlih 15, med njimi 6 za ošpicami, 1 za jetiko, 2 za vnetjem sopolnih organov, 1 vsled mrtvouda, 1 vsled starostne oslabelosti, 4 različnimi boleznimi; med njimi 1 tujec, 4 iz zavodov; za infekcijskimi boleznimi so oboleli in sicer: 24 za ošpicami, 5 za vrtico.

(Iz Maribora.) Danes, novega leta dan, je bil pri mil. knezu in škofu zbran ves kapitelj in vsa mariborska duhovščina. Stolni prošt g. Ign. Orožen je lepo nagovoril mil. knezoškofa in voščil milosti polno novo leto in krepko zdravje. Na to so se mil. gospod knezoškof prav pristržno zahvalili za častitko, pred vsem pa za toliko res požrtvovalno pastirsko delo duhovščine kakor v Mariboru, tako po celi lavantinski škofiji. Spominjali so se besed sv. Pavla — quae seminat homo, haec et metet, qui seminat cum lacrimis cum exultatione metet itd. — Dajali so Bogu zahvalo, da jim je dal lansko leto milost, v šestih letih jedenkrat prehoditi celo obširno škofijo in zahvaljevali so se vsem duhovnikom in škofljanom za toliko ljubeznjiv sprejem, kakor tudi za mnoge molitve vseh udanih zvestih ovčic v času njih bolezni v teku pretečenega leta. Nazadnje so še opominjali, zapisati na duri novega leta in v srca vtisniti sladko mogočno ime Jezus in v tem imenu veselo zopet iti na delo in odpustili so vse z višjepastirskim blagoslovom.

*) Glasl se: Dasselbe (t. j. „Dar Mehrerforderniss für Fabricationskosten 300.000 fl.) ist auch dafür bestimmt in ausgiebiger Weise mit zeitgemässen Lohnaufbesserungen vorzugehen, was in sozialpolitischer Richtung von grosser Wichtigkeit ist und vom hohen Hause nur gebilligt werden muss.“

(Koroške novice.) Dne 27. dec. stekli so se v Sreincu fantje zbrani na sejmu. J. Glavura iz Bovca je prebodel z nožem mladega gost. sina M. Stramer-a, da je kmalu obležal mrtev. — Potres so čutili dne 22. dec v Rablju. — Na dan sv. Janeza je bil osnovalni shod za novo katoliško-politično društvo v St. Pavlu v labudski dolini.

(Iz Prage) 29. decembra. Včeraj se je otvoril deželni zbor. Deželni maršal knez Lobkovic je nagovoril zbrane poslance v češkem in nemškem jeziku, kar sta storila tudi njegov namestnik Lippert in deželni predsednik grof Thun. Knez Lobkovic izraža nado, da se bodo vsa posvetovanja in razprave vršile na dostojni način, poudarja večje potrebe (15 milijonov več), katera se more pokriti le z dvema milijonoma. Deželni zbor bode imel toraj dovolj dela. Lepo je govoril Lippert, rekoč, da hoče biti v svojem poslovanju pravičen, kakor mu velevaljubezen do domovine. Ko je pa začel govoriti grof Thun, vpil je dr. Engel, da ga nočejo poslušati, in Mladočehi so šli ven. Ali njih odsotnost je trajala le malo časa, kmalu so se začeli vračati; prvi je bil dr. Engel sam, kar je napravilo v zbornici splošno veselje. S svojim eksodom so Mladočehi češki stvari precej škodovali. Govorilo se je, da odstopi grof Thun po končanem zborovanju, a na ta-le način še ostane, ker nasprotujejo Mladočehi prav za prav le njegovi osebi in ne njegovim načelom. To potrjuje tudi nevolja nekaterih, ki so jo pokazali takrat, ko je govoril Thun z vrnivšim se dr. Podlipnym. — Poslanci dr. Zátka, Effmert, Baar, Statný in Rataj so naprosili mladočehski klub, če jih sprejme kot hospitante, a odreklo se jim je. — Dr. Fořt hoče se svojemu mandatu odpovedati, naprosil je torej liberalno stranko za dovoljenje. — Pri Hlumu so orali pred nekaj dnevi s parnim plugom, pri tem so prišli na okostje avstrijskega vojaka, kakor se sodi po kositrasti steklenici, žlici in ostankih jermenov. Lobanja je od zadej prevrtana.

(Brno.) 29. decembra. S čim naj pričenem, ako ne z deželnim zborom, ki se je pričel včeraj? Deželni glavar grof Vetter je obljubil poslancem dosti dela, delati bodo morali vsi pridno, da so mu kos. Največ sitnosti napravi proračun za leto 1896. Denar je res važna stvar. Govor predsednika barona Spens-Boodena je bil kratek, brez vsake posebnosti. Kar se mora zabeležiti, je dejstvo, da je stopil dr. Stransky v klub narodnih poslancev. Kako so s tem „Lid. Nov.“ zadovoljne, si lahko mislimo. Ves dosedanji boj je bil torej pravi nebodigatreba, kakor tudi lidova stranka sama. — Klub narodnih poslancev je izvolil svojim predsednikom dr. viteza Šroma, prvim podpredsednikom dr. Tučka in drugim Razkošnyja. — Za češko vseučilišče se je začela čila agitacija, posebna deputacija pojde v tej zadevi do cesarja. Jeden čeških domoljubov je obljubil dati 200.000 gld., ako se vseučilišče dovoli. — Prepovedi generala Succowatyja ni več, „besedni dum“ je zginit iz zapisnika vojakom prepovedanih gostilnic. Bil je že čas. — Sladkornica v Chropinu začne delo. Tudi to je bilo skrajno potrebno. Koliko časa so morali kmetje prodajati repo z zgubo ali pa jo krmiti živini, ker je niso mogli spečati. Prijatelj ljudstva, dr. Dorazil, je dobil za oskrbovanje konkurza nič več kot 36.607 gld. Na beraško palico ne bode prišel kar hitro. — Slovaške „Narodnie Noviny“ bodo izhajale s prihodnjim letom 1896 kot dnevnik. Vesela novica je to iz tužne Slovačije. Ako pogledamo, koliko so „Nar. Noviny“ dosegle, spoznamo, da so borile hudo borbo, a se vselej pogumno in častno vedle. Njih vpliv bode od sedaj tem večji. Ziveli njih voditelji!

(Sv. Oče so miloščinskemu zavodu vatican-skemu) o priliki božičnih praznikov ukazali, naj razdeli med uboge Rimljane petnajst tisoč lir. Posebej pa so še odredili, da se porazdeli štiri tisoč lir med uboge rimske duhovnike.

Izkaz darov.

Pogorelcem v Primčivasi fare ambruške so darovali sledeči p. n. gospodje:

Dekan Mihael Tavčar iz Žužemberka 15 gld.; župnik Franc Perpar iz Zagradca 7 gld. 73 kr.; J.

Zorman, molar iz Ljubljane, 6 gld.; Franc Povše, dež. in dr. poslanec, 5 gld.; dr. Fr. Papež, dež. posl. in deželni odbornik, 10 gld.; dr. Ignacij Žitnik, deželni poslanec, 5 gld.; Matija Prijatelj, župnik v Strugah, 5 gld.; Matija Petrič, učitelj v Strugah, 5 gld.; struški farani 23 gld.; J. Jereb, župnik v pokoju, 3 gld.; Anton Jarc, trgovec v Novem Mestu, 2 gld.; dobropoljski farani 32 gld.; Lovrenc Kristofič, župnik v Kovorju, 3 gld.; kovorski farani 4 gld. 50 kr.; slavno vredništvo „Slovenca“, dvojno zbirko, 40 gld.; Franc Wohinc, župnik v Križih pri Trziču, 3 gld.; Fr. Jarc, župnik na Mirni, 4 gld.; vikarijatni urad v Crnem Vrhju 8 gld.; Franc Marinič, župnik v Kojškem, 1 gld.; Mihael Arko, župnik v Sturji, 23 gld.; Ivan Lavrenčič, dekan v Šmartinu, 5 gld.; Franc Boncelj, župnik v Dražgošah, 1 gld. 20 kr.; vrli robski farani 19 gld.; Franc Hierschl, kurat v Vrhpolju, 1 gld.; Josip Kos, župnik na Selih, 11 gld. 50 kr.; Janez Pfaifar, kurat v Harijah, 5 gld.; Neimenovani v Ljubljani 1 gld.; Janez Dobnikar, župnik v Jančah, 5 gld.; Josip Gregorič, župnik na Vrhju, 5 gld.; Franc Schweiger, župnik in deželni poslanec na Radovici, 5 gld.; Janez Brenc, župnik pri Sv. Gregoriju, 2 gld. 50 kr., skupaj 266 gld. 43 kr. Za lansko leto nesreče in bede pač ogromna svota! V ime pogorelecev prav srčna zahvala vsem. Večina darov je, kakor je videti, iz rok tako imenovanih „brezdomovincev“. Bog živi vrle „brezdomovince“. Razven imenovanih sta veliko pomagala pogorelcem p. n. gospoda: Karol Zavodnik ter Jakob Drenan, trgovca v Žužemberku. Prav tako je poslal veliko obleke gospod J. Rebolj, trgovec iz Krke, ter neka blaga, občezna dobrotljiva gospodična v Ljubljani. Ljubi Bog vsem stotero poplačaj!

Ambrus, dne 31. decembra 1895.

Josip Lavrič, župnik.

Društva

(Vabilo na božičnico), katero priredi katoliško društvo za mladence dne 5. januarja 1896 ob 6 uri zvečer v dvorani katoliškega rokodelskega doma v Poljskih ulicah št. 10. Vspored: 1. Pozdrav. 2. „Božična“, poje društven zbor. 3. „Moja planina“, poje društven zbor. 4. Slavnosten govor. 5. „Na gore“, poje društven zbor. 6. „Hajdukova oporoka“, deklamacija. 7. „Staba tovarišja“. Igrokaz v 3 dejanjih. 8. Srečolov. — Prostovoljni darovi se za društvene namene hvaležno sprejemajo. — Vabilo je ob enem vstopnica.

(Vabilo k veselici), katero priredi katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Skofji Loki dne 6. januarja leta 1896 v svojih prostorih. — Vspored: 1. Sirota, A. Hedrich. 2. Zemaljski raj, N. Stoss. 3. Govor, Fr. Bleweis. 4. Začinka, Fr. S. Kuhnč. 5. Mazorka, G. Esenhuth. 6. Oj vi magle (bariton-solo) Fr. S. Vihar. 7. Vaški skopuh. Igrokaz v treh dejanjih. 8. Mhec pijanček, šaljiv prizor. 9. Prosta zabava. — Začetek ob 7 uri zvečer. — Vstopnina za ude 10 kr., za neude 20 kr. Čisti dohodek je namenjen društveni bolniški blagajni. Najuljudneje vabi odbor.

(Mestna hranilnica ljubljanska.) Meseca decembra leta 1895 složilo je v mestno hranilnico ljubljansko 646 strank 153.145 gld. 11 kr., 399 strank pa vzdignilo 125.136 gld. 14 kr. — V zadnjem četrtletju dovolilo se je 183 prosilec posojila na zemljišča v znesku 166.550 gld.

(Vabilo k veselici) katero priredi prostovoljno gasilno društvo v Begunjah dne 6. januarja s tombolo prosto zabavo in plesom v gostilničnih prostorih g. I. A. senika. — Začetek točno ob 6 uri zvečer. — K obilni udeležbi si usoja vabiti odbor.

(Centralna posojilnica slovenska) je imela lani v 4 mesecih svojega obstanka sledeče dohodeke: pristopne 15 gld., deležev 1060 gl., hranilnih vlog 895 gl., naloženega denarja 1000 gl., obresti naloženega denarja 5 gld. 7 kr., darila 100 gld., prehodnih zneskov 363 gld. 92 kr., skupaj 3438 gld. 99 kr.; izdatkov: naloženega denarja 2975 gld. 39 kr., upravnih in ustanovnih stroškov 99 gld. 68 kr., prehodnih zneskov 363 gld. 92 kr., skupaj 3438 gld. 99 kr. torej prometa 6877 gl. 98 kr.

Telegrami.

Dunaj, 2. januarja. Pri današnji dopolnilni volitvi za okrajni odbor Alsergrund so zmagali z veliko večino protisemitje.

Dunaj, 2. januarja. Deželni zbor je po daljši debati vsprejel predlog deželno-

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena
za prekrbljenje vseh
v kurzem listu
saznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre

kulturnega odseka glede stoodstotnega zvišanja doklad na klavno živino.

Zader, 2. januarja. Položaj novoimeno-
vanega deželnozborskega predsednika Klaiča
postaja vedno resnejši in bati se je katastrofe.

Budimpešta, 2. januarja. Ministerski
predsednik baron Banffy in minister Lukacs
sta odpotovala na Dunaj.

Vratislava, 2. januarja. Število v
Waldenburg-Wrangelški jami ponesrečenih
rudokopov znaša 44 oseb; 31 oseb je mrtvih
in 13 ranjenih.

Kolonijs, 2. januarja. „Köln. Zeitg.“
poroča: Nemška vlada je uradnim potom
vprašala angleški kabinet, kaj namerava ukre-
niti, da zagotovi enakopravnost transval-
skih prebivalcev.

Pariz, 2. januarja. Ministerski svet
se je pečal v današnji seji s položajem v
Transvaalu. Sklenilo se je, da bode vlada
pazljivo zasledovala vse dogodke ter ukre-
nila, kar bode potrebno v varstvo franco-
skih interesov.

Bruselj, 3. jan. Smrt Frère-Orbana
je napravila globok vtis na liberalno stranko.
Kralj se je podal dopoldne v hišo žalosti,
katero obkrožuje nebrojna množica.

Carigrad, 2. januarja. Vlada je do-
vila, da smejo konzuli posredovati mej vstaši
v Aleppo, da se udajo.

London, 2. januarja. Ravnateljstvo
„Chartered Company“ je brzojavilo svojemu
zastopniku v Capstadtu, naj naznani Jame-

sonu, da družba ne odobrava njegovega po-
stopanja in naj se nemudoma poda z upor-
niki na družbino posestvo. Governor Robin-
son je odpotoval v Praetorijo, da uduši upor.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera- tura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm
2	9. zvečer	744.5	-5.5	brezv.	jasno	
3	7. zjutraj	743.2	-8.7	brezv.	megla	0.0
	2. popol.	741.3	-3.1	sr. jvzh.	jasno	
Srednja večerajša temperatura -4.0°, in za 1.3 pod normalom.						

Eksekutivne dražbe.

Antona Fabjana iz Zvirč polovica zemljišča dne
17. jan. (obnovitev) v Žužemberku.

Barbare Zupanič iz Radovič posestvo (85 gld.) s pri-
tiklinami dne 11. jan in 13. febr. v Metliki.

Janeza Žusta iz Dol nepremakljivo posestvo (8775 gld.
40 kr.), terjatev 177 gld. 16 kr., dne 25. jan. v Idriji.

Jožefa Meterca iz Zabreznice zemljišče, terjatev 130 gld.
(preložitve), dne 24. jan. in 28. febr. v Radovljici.

Matiže Žlogarja iz Vidošič zemljišče (1150 gld.) dne
10. jan. (druga) v Metliki.

Janeza Praznika iz Račice zemljišče (1000 gld.) dne
10. jan. in 14. febr. (ponovitev) v Vel. Lašičah.

Janeza Dolničarja iz Stepanje Vasi posestne in vlit-
ninske pravice, terjatev 175 gld., dne 18. jan. in 5. febr. v
Ljubljani.

Jožefa Aleša iz Sela nepremakljivo posestvo (1341 gld.),
terjatev 100 gld., dne 11. jan. in 15. febr. na Brdu.

Miroslava Tomea iz Št. Vida nepremakljivo posestvo
(7598 gld.), terjatev 115 gld. 24 kr., dne 11. jan. in 12. febr.
v Ljubljani.

Srčna zahvala

vsem č. gospodom za voščila
povodom novega leta.

Dr. Klofutar,
stolni prošt.

6 1-1

Lekarna Trnkóczy, Dunaj V.

Doktorja pl. Trnkóczy-ja

tinktura za kurja očesa

Sigurno sredstvo proti kurjim oče-
som in otrdelosti kože na nogi, ima ve-
liko prednost, ker se s čopičem namaže na boleči
del noge.

Stekleničica z navodilom za rabo in s čo-
pičem vred velja 40 kr., dvanajst stekleničic
3 gld. 50 kr. 735 5

Dobiva se v

lekarni Trnkóczy-jevi
poleg mestne hiše v Ljubljani.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Učenec,

primerno izobražen, se sprejme v trgovino z
mešanim blagom.

778 3-3

F. Homann v Radovljici.

„**Sicara**“

720 20

Oklic.

S tem naznanjamo, da bode **most na de-
želni cesti Ljubljana - Novomesto pri Gor-
nji Krki** (Gmanja) zaradi potrebnih popravil **za
vozove zaprt** od danes nadalje.

Kneza Auersperga logarski urad v Soteski
dne 30. decembra. 781 3-2

Prav po ceni

dobé se vsled podiranja hiše šte. 9 v Špitalskih ulicah
(Schreyer-jeva hiša)

**prodajalniško pročelje, sobna vrata,
okna, police, železje, stavbinski mate-
rijal itd. itd.**

proti takojšnji odstranitvi kupljenih predmetov. — Natančneje pové
stavbinski nadglednik na licu mesta. 2 2-1

Katoliška tiskarna

prilporeča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Auer-jeva luč.

50%
se prihrani
na plinu.

Auer-jeva luč.

**Najcenejša,
najlepša,
najbolj
prijetna luč.**

Auer-jeva luč.

Cena svetilke 5 gld.
brez stesice in montaže.
Dobiva se v 656 15-15
plinovi tovarni.

Auer-jeva luč.

Dunajska borza.

Dne 3. januarja.

Skupni državni dolg v notah	100 gld.	— kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	20
Avstrijska zlata renta 4%	121	40
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100	—
Ogerska zlata renta 4%	121	60
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	98	85
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	998	—
Kreditne delnice, 160 gld.	358	50
London vista	121	35
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59	27 1/2
30 mark	11	85
20 frankov (napoleonor)	9	60 1/2
Italijanski bankovci	44	05
C. kr. cekini	5	73

Dne 2. januarja.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	147 gld.	— kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	154	—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	191	50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97	85
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139	25
Dunavske vravnave srečke 5%	—	—
Dunavsko vravnavo posejilo l. 1878	105	—
Posojilo goriškega mesta	112	—
4% kranjsko deželno posojilo	—	—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	—
Priporitne obveznice državne železnice	216	—
južne železnice 3%	167	50
južne železnice 5%	130	50
dolenjskih železnic 4%	99	50

Kreditne srečke, 100 gld.	— gld.	— kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	133	—
Avstrijskega rudičnega križa srečke, 10 gld.	—	—
Rudolfove srečke, 10 gld.	23	—
Salmove srečke, 40 gld.	68	—
St. Genois srečke, 40 gld.	69	25
Waldsteinove srečke, 20 gld.	53	—
Ljubljanske srečke	—	—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	161	50
Akcije Ferdinandove sev. železnice, 1000 gl. st. v.	3360	—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	468	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	98	50
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	62	—
Montanska družba avstr. plan.	78	50
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	163	50
Papirnih rubljev 100	128	25

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zube pri šrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doslej kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnic.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič.

Odgovorni urednik: Ivan Rakevec.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.